

Burgerschapsonderwijs

de Woordhof
kinderopvang • onderwijs

Het gedachtegoed achter IK Ontwikkel en de werkwijze van de Woordhof sluit naadloos aan op de vier aspecten in de reflectiewijzer Burgerschapsonderwijs van de inspectie:

1. Schoolvisie op burgerschap
2. Sociale en maatschappelijke doelen
3. Leerlijn, leerdoelen en samenhangend aanbod
4. Inzichtelijk maken van leerresultaten en kwaliteit

1. Schoolvisie op burgerschap

- *Welke visie heeft onze school op doelgericht en samenhangend burgerschapsonderwijs?*
- *Op welke manier geef ik de visie van de school concreet en herkenbaar vorm in mijn burgerschapsonderwijs?*

Op de Woordhof maken gebruik van Ik Ontwikkel omdat we bewust werk maken van onderwijs wat goed is voor de mens én voor de wereld, voor de samenleving én de Aarde. Wij streven naar een toekomstbestendig, eerlijk en lerend onderwijssysteem waar ieder kind groeit en waar maatwerk logisch is. We zien verschillen als rijkdom en zijn erop uit om ieder kind, ieder mens, echt te horen, te zien, te accepteren en waarderen. Met elkaar bouwen we bruggen naar morgen, naar een wereld waar het voor ieder mens fijn is om te zijn. In IK Ontwikkel zijn doelen, bedoelingen en een werkwijze voor burgerschapsonderwijs verbonden aan de verschillende IK Ontwikkelgebieden, ook halen we doelen uit de inhoudslijnen 'Jezelf en de ander' en 'De Samenleving' van het SLO en onze sociaal-emotionele methodiek Kanjertraining. Zo krijgen de inhoud en betekenis en samenhang.

Basisschool de Woordhof is openbaar en de (kern)waarden van openbare scholen zijn onze onderlegger voor (wereld)burgerschap. We hanteren daarbij de 9 uitgangspunten van wereldburgerschap:

wereldburgerschap

9
UITGANGSPUNTEN
wereldburgerschap

Stevige eigen identiteit

1

 Wereldburgers zien **kennis-ontwikkeling** als voorwaarde voor volwaardig burgerschap.

2

 Wereldburgers leren over levensvragen en ontwikkelen zo een persoonlijke **identiteit**.

3

 Wereldburgers ontwikkelen kritisch en onafhankelijk **denken**.

Verschillen als verrijking

4

 Wereldburgers oefenen in **dialog** en laten verhalen samenkomen.

5

 Wereldburgers zien **diversiteit** als een verrijking voor hun ontwikkeling.

6

 Wereldburgers verbreden hun horizon en zijn **nieuwsgierig** naar de ander en de wereld.

Midden in de samenleving

7

 Wereldburgers hebben inspraak, dragen verantwoordelijkheid en oefenen in **democratie**.

8

 Wereldburgers zijn **actieve spelers** in de buurt, de samenleving en de wereld.

9

 Wereldburgers zetten zich in voor een duurzame, inclusieve en democratische **samenleving**.

Want op de openbare school...

- ...is hoe we tegen de wereld aankijken het startpunt van burgerschap
- ...halen we de wereld de school binnen en staan we midden in de wereld
- ...kijken we over de grenzen van het hier en nu, naar de gevolgen voor de wereld daar en straks
- ...dragen we zorg voor onze prachtige wereld op deze kwetsbare planeet

Wij willen kinderen met ons onderwijs voorbereiden op de taken en rollen die ze nu en in de toekomst in de maatschappij vervullen. Voorbeelden zijn de consument, de verkeersdeelnemer en de burger in een democratische rechtstaat. Op de Woordhof is een oefenplaats voor de echte wereld om straks als een volwaardig burger deel te kunnen nemen en te functioneren in de samenleving.

Kinderen dienen hiervoor kennis te ontwikkelen over en inzicht te verwerven in belangrijke algemeen aanvaarde normen en waarden en te weten hoe daarnaar te handelen.

Als school richten we ons op de samenleving als geheel en op de directe leefomgeving. We vinden het belangrijk dat kinderen met diverse culturen en achtergronden met elkaar kennismaken en leren samenwerken.

Als school besteden we actief aandacht aan:

- Democratie: Kinderen leren denken en handelen volgens democratische principes;
- Participatie: Kinderen worden gestimuleerd actief deel te nemen aan zowel binnen- als buitenschoolse activiteiten;
- Identiteit: Er is aandacht voor 'wie ben ik' en 'wie is die ander'.

Kinderen leren hiermee ontdekken, dat er verschillende zienswijzen zijn op bepaalde problemen, ze leren kijken vanuit verschillende perspectieven en ze leren een eigen mening te formuleren en te onderbouwen.

Actief burgerschap is een geïntegreerd onderdeel van ons thematisch onderwijs. Binnen de verschillende thema's die we hanteren komen de verschillende burgerschapskerndoelen actief aan bod. Daarnaast besteden we specifiek aandacht aan het kritisch denken (door gebruik van T4L als didactische onderlegger) waardoor meningsvorming een belangrijke plaats in neemt. Daarnaast is met name de identiteitsvorming onderdeel van de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling die wij op school gebruiken.

Het is echter ook verweven met onze hele manier van lesgeven en omgaan met kinderen.

Steeds weer laten we de kinderen nadenken over hun eigen rol in deze

democratische samenleving. Ook ouders zijn hierbij een belangrijke partner voor de school.

2. Sociale en maatschappelijke doelen

- *Hoe ziet de verhouding sociale en maatschappelijke doelen van burgerschap eruit bij ons op school?*
- *Wat heb ik als leerkracht nodig om meer aandacht aan de maatschappelijke doelen van burgerschap te besteden?*

Kinderen doen kennis op over de maatschappij waarin zij groot worden. Daarnaast ontwikkelen zij vaardigheden om zich in sociale situaties te redden en een bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving. In de materialen van IK Ontwikkel zijn zowel de sociale als de maatschappelijke doelen opgenomen. De werkwijze staat beschreven in kwaliteitskaarten Zo doen wij dat! De doelen staan overzichtelijk op de borden Wereldwijs, Taal en Rekenen.

Daarnaast gebruiken we de inhoudslijst 'De Samenleving' en 'Jezelf en de ander' van het SLO om per cluster (OB: fase 1, MB: fase 2, BB: fase 3) bij te houden wat al is behandeld en wat nog moet. Deze doelen worden bij het ontwerpen van een nieuw thema meegenomen. Voor het ontwerpen van de thema's gebruiken we het SOLE-document.

Met ingang van schooljaar 2026-2027 gaan we de vragenlijsten van KanVAS gericht op burgerschap in laten vullen door de kinderen van groep 5 t/m 8, om zo nog duidelijker ons onderwijs af te kunnen stemmen op onze populatie.

T4L (uitgangspunten Wereld Burgerschap 1, 3, 6 & 8).

Thinking for Learning (T4L) is voor ons de didactische en pedagogische onderlegger van ons onderwijs. Voor ons het uitgelezen middel om onze visie te realiseren.

"T4L nodigt kinderen uit om betekenis te verlenen aan het leren, kritisch en nieuwsgierig te worden, eigen ideeën te ontwikkelen, samen te werken en te denken over het leren zelf: reflecteren, doorzetten en groeien."

Bij ons op school zie je dat onder andere terug in ons werken met grote betekenisvolle thema's (door spelend en onderzoekend te leren) die diverse disciplines (vakken) overlappen. Zo ontwikkelen en leren we in deze grote thema's over de (echte) wereld om ons heen (aardrijkskunde, geschiedenis, biologie en techniek), lezen en schrijven we allerlei verschillende soorten teksten, vergroten we onze woordenschat door veel te lezen en te praten over het thema.

T4L heeft hulpmiddelen en denkmodellen ontwikkeld (tools) die de kinderen stap voor stap door de complexe praktijk van het denken leiden. Deze tools maken denkprocessen zichtbaar en expliciet. Kinderen werken met deze tools in de verschillende lessen om bij hen het denken en leervermogen ontwikkelen. Door de tools leren kinderen op nieuwe manieren en via diverse

invalshoeken naar een onderwerp te kijken. Er ontstaat zo niet alleen meer diepgang maar leren kinderen ook nieuwe vaardigheden.

Doordat de kinderen het veelal samen doen, leren ze ook weer veel meer van (en met) elkaar. Een leerling kan individuele leerdoelen hebben, maar het leren gebeurt gemeenschappelijk. Dit gemeenschappelijk leren is heel belangrijk en slaagt alleen als kinderen elkaar nodig hebben. Daarom is de betekenisvolle context van belang (ons grote thema), waarbinnen kinderen samen creatieve oplossingen bedenken. Dit vraagt ook iets van de rol van de leerkracht, namelijk: het geven van uitdagende opdrachten, vragen te stellen en de taal te spreken die niet alleen een beroep doen op kennis maar ook op houding en vaardigheden. Dus eigenlijk herontwerpen van de lessen en de denkvaardigheden inpassen. Dan worden alle 'leerspieren' aan het werk gezet!

T4L is dus geen doel op zich maar een middel om onze visie te realiseren. Het zijn dus geen aparte 'denklessen' maar het wordt ingepast in ons reguliere programma, in onze manier van handelen, in onze manier van praten etc.

T4L is dus geen doel op zich maar een middel om onze visie te realiseren. Het zijn dus geen aparte 'denklessen' maar het wordt ingepast in ons reguliere programma, in onze manier van handelen, in onze manier van praten etc.

Philosophy for Children (P4C) *(Uitgangspunt Wereld Burgerschap 3)*

Binnen T4L filosoferen we ook met kinderen, al vanaf leerjaar 1. We doen dat volgens de stappen van P4C waar we als team in zijn geschoold. Op deze manier bespreken we met kinderen morele en ethische kwesties, wat bijdraagt aan hun morele vorming.

Geïntegreerd thematisch onderwijs *(uitgangspunten Wereld Burgerschap 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 & 9)*. Op basisschool de Woordhof werken we thematisch waarin we alle concentrische vakken hebben geïntegreerd ((begrijpend)lezen/ schrijven/ taalbeschouwing/ mondelinge taal/ woordenschat en de wereld oriënterende vakken). Voor de wereld oriënterende vakken zijn de SLO-inhoudslijnen 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' leidend.

We werken met 4 grote schoolbrede thema's in een cyclus van 1 jaar (de periode waarin een thema wordt behandeld verschilt ieder jaar omdat seizoen en/of actualiteit ook invloed heeft op inhoud van de thema's).

Bij ieder thema wordt de echte wereld de school binnengehaald of gaan we de echte wereld in. Dat gebeurt door: gastlessen, excursies, 'studiereizen' etc.

Kanjertraining *(uitgangspunten Wereld Burgerschap 2, 3, 4, 8 & 9)*

Op basisschool de Woordhof werken we met de Kanjertraining. Voor ons een passende methodiek omdat we deze kunnen inzetten voor alle leerjaren en we kinderen hierbij bewust maken van hun eigen gedrag (ook digitaal!).

De volgende vragen helpen de kinderen en ons om inzicht te krijgen in ons eigen gedrag en het gedrag van ander. Met als uiteindelijke doel om plagen en pesten te voorkomen.

We hanteren ook het pestprotocol van de Kanjertraining voor kinderen en hun ouders. Voor het volgen van de kinderen op sociaal- emotioneel gebied hanteren we KANVAS:

- 'Hoe zit ik in elkaar?'
- 'Van welk gedrag heb ik veel last?'
- 'Welk gedrag kan ik inzetten om reactie te voorkomen?'
- 'Wat doet mijn gedrag met het gedrag van de ander?'

HVO & GVO (uitgangspunten Wereld Burgerschap 2, 3, 4 & 9).

Bij de wet is het zo geregeld dat in elke openbare basisschool en samenwerkingschool dit vormingsonderwijs wordt gegeven als ouders daarom vragen. Deze lessen vinden plaats op vrijwillige basis.

Vormingsonderwijs laat zien wat geloof of levensovertuiging voor mensen kan betekenen. Onze school ziet dat als inspirerend en verrijkend, omdat kinderen zo een eigen kijk op het leven kunnen ontwikkelen. De lessen gaan uit van respect voor mensen die anders in het leven staan.

De wekelijkse lessen van drie kwartier worden verzorgd door bevoegde vakdocenten van diverse levensbeschouwelijke richtingen.

Op de Woordhof is er een aanbod voor HVO en GVO (PC). Met ingang van het schooljaar 2025-2026 is er onvoldoende animo vanuit de ouders voor GVO (minimale deelname is 7 kinderen). Dat betekent dat er alleen een aanbod zal zijn voor HVO.

Leerlingraad (uitgangspunten Wereld Burgerschap 1, 2, 3, 4 & 9).

Basisschool de Woordhof heeft een kinderraad. Deze kinderraad is het resultaat van een thema over de landelijke (Tweede Kamer) verkiezingen.

De kinderraad is democratisch gekozen. Kinderen (uit de leerjaren 5 t/m 8) die belangstelling hebben voor deelname aan de kinderraad stellen zich verkiesbaar en voeren campagne.

Deze verkiezing vindt ieder jaar (indien ruimte vacant) in oktober plaats.

De kinderraad komt 4 keer per jaar bij elkaar en vergadert met de directeur over relevante onderwerpen. Deze onderwerpen kunnen ingebracht worden door de kinderen en door de directie. Onderwerpen die al aan bod zijn gekomen zijn: scheiden van afval, rondleidingen verzorgen, schoenen/sloffen beleid in de school en het schoolplein.

Paarse vrijdag (uitgangspunt Wereld Burgerschap5).

Op initiatief van een aantal kinderen nemen we op school ieder jaar deel aan Paarse Vrijdag. Belangrijkste uitgangspunt: iedereen mag zichzelf zijn. In alle groepen wordt op een niveau dat passend is bij de leerjaren over dit onderwerp gesproken, (voor)gelezen, samen nagedacht en gediscussieerd.

Lessen GGD (uitgangspunt Wereld Burgerschap 1, 3, 4, 6, 7 & 9).

Elk schooljaar komt de GGD op bezoek om lessen te verzorgen over kinderrechten. Vanwege ons thematisch onderwijs proberen we deze bezoeken altijd te plannen in de periode dat 'De Samenleving' aan de beurt is, voor een goede betekenisvolle aansluiting.

dBOS+ (de bibliotheek op school plus) (uitgangspunt Wereld Burgerschap 5 & 9).

Volgend schooljaar 2026/2027 gaan we het traject dBOS+ volgen. De Bibliotheek op school Plus benut de infrastructuur van de bibliotheek op school voor het realiseren van effectief leesonderwijs op basisscholen. Als basis is gekozen voor de principes van thematisch leesonderwijs, zoals beschreven het boek Rijke taal (2022) van Anneke Smits en Erna van

Koeven (Hogeschool Windesheim). Naast een onderwijsadviseur die scholen inhoudelijk begeleidt, krijgt de leesmediaconsulent vanuit de bibliotheek op school in het project een belangrijke rol. Met dit traject willen we ervoor zorgen dat er voldoende boeken over diversiteit in de collectie aanwezig is.

3. Leerlijn, leerdoelen en samenhangend aanbod

- *In hoeverre ben ik op de hoogte van de doelen van burgerschap in mijn leerjaar en de doelen van het vorige en komende leerjaar?*
- *Op welke plekken in het curriculum van dit schooljaar besteed ik aandacht aan de doelen van burgerschap en hoe hangen deze doelen samen met de doelen van andere vakken?*
- *Wat heb ik nodig voor een samenhangend aanbod in een doorgaande leerlijn voor burgerschapsonderwijs?*

De volgende punten bieden ondersteuning bij het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van wereldwijd burgerschapsonderwijs: IK Ontwikkel (taaldoelen), SLO-aanbodsdoelen in themavoorbereidings format (kennis) en de Kwaliteitskaart Stevige basis (sociaal-emotionele ontwikkeling)

- Te vertrekken vanuit een hoofdthema. In één schooljaar behandelen we 4 thema's: -De Samenleving, -Verschijnselen uit de natuur, -Planten, dieren, mens en -Ruimte om je heen. Een thema duurt 8 tot 10 weken. De thema's worden aan de hand van een themaplanningsformat halfopen ontworpen en voorbereid. In dit format worden de SLO- inhoudslijnen en aanbodsdoelen beschreven voor het betreffende thema in het specifieke leerjaar. Inhoudelijke (kennis)doelen zijn verbonden aan passende activiteiten, tijdlijnen, jeugdliteratuur, etc. Hieraan zijn ook de wereldburgerschapdoelen opgenomen;
- Wereldwijze (oefen)praktijken die professionals samen met kinderen opbouwen. In zo'n praktijk is ruimte voor de eigenheid van kinderen én aandacht voor het leren samenwerken en verantwoordelijkheid nemen binnen een leefleergemeenschap.
- Doelenkaarten 'Ik spreek en schrijf', 'Ik lees en luister' en 'Ik speel en onderzoek' (digitaal vaardig) worden gebruikt om alle doelen inzichtelijk te houden. De inhoudslijnen en aanbodsdoelen van het SLO 'Jezelf en de ander' en 'De Samenleving' (aspecten die betrekking hebben op burgerschap worden bij SLO aangeduid met een (b)) worden in een document per cluster gevolgd. Professionals verbinden deze doelen aan activiteiten waarbij ruimte is voor het ontwikkelen van maatschappelijke en sociale competenties. In alle grote schoolbrede thema's worden de burgerschapsdoelen uit alle fases (afhankelijk van de leerjaren) meegenomen. SLO-inhoudslijnen en aanbodsdoelen;
- Kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' waarmee de Woordhof haar pedagogische kwaliteit beschrijft en borgt in het handelen van professionals.
- Door niet alleen te zorgen voor een doorgaande lijn door de hele school, maar ook een doorlopende ontwikkeling voor ieder kind, biedt *IK Ontwikkel* een unieke aanpak: methode-onafhankelijk en leerjaar overstijgend. Doelen zijn niet opgedeeld in leerjaren, maar in logische en elkaar opvolgende stappen. Bij elke stap hoort een set

doelen. De aangeboden doelen uit de inhoudslijnen 'Jezelf en de ander' en 'De Samenleving' van het SLO worden bijgehouden per cluster.

4. Inzichtelijk maken leerresultaten en kwaliteit

- *Maken we op school de ontwikkeling van burgerschapscompetenties van leerlingen in de verschillende groepen inzichtelijk? Zo ja, op welke manier? Zo nee, wat heb ik nodig om de ontwikkeling van de burgerschapscompetenties van de leerlingen wel inzichtelijk te maken?*
- *In hoeverre hebben leerlingen zelf zicht op de ontwikkeling van hun burgerschapscompetenties?*

We maken gebruik van:

-IK Ontwikkel

- Het KANVAS-leerlingvolgysteem

Het leerlingvolgsysteem passend bij de methodiek van de Kanjertraining. De resultaten hiervan worden besproken in de clusterbesprekingen. *(De vragenlijst burgerschap voor groep 5 t/m 8 van KanVAS (start school 2026-2027)).*

-SLO-inhoudslijnen en -aanbodsoeuen

In de themaplanning nemen we de burgerschapsdoelen (aangeduid met een (b)) expliciet mee. Op deze manier wordt planmatig- en doelgericht in alle leerjaren aan burgerschapsonderwijs gewerkt. Deze inhoudslijnen en aanbodsdoelen zijn als bijlage aan de themaplanning toegevoegd.

Zo hebben niet alleen professionals, maar ook kinderen zelf zicht op wat geleerd kan en moet worden, hoever een kind in ontwikkeling staat en wat het nodig heeft om een volgende stap te maken. Professionals toetsen zoveel mogelijk in het gewone werk wat het kind al kan en gebruiken daarbij de doelenkaarten als houvast. Beoordelen staat in dienst van het leren en niet andersom.

In [IK Ontwikkel app](#) vullen scholen per periode een stand van zaken in en zien in één oogopslag waar een kind staat in ontwikkeling. In het portfolio worden producten verzameld die ontwikkeling in competenties zichtbaar maken.

Ik ben digitaal vaardig																												
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
L																												
P																												
M																												
Ik ontwikkel van binnenuit.																		kracht										

Stand van zaken IK Ontwikkel app

Leerling: Ik ben het aan het leren

Prof: Ik kan het zelf

Meester: Ik kan het een ander uitleggen

IK Ontwikkel overzicht Burgerschapsonderwijs

Een praktisch overzicht van de definitieve conceptkerndoelen Burgerschapsonderwijs inclusief uitwerking en de vindplaats in de database van IK Ontwikkel.

Democratische oefenplaats

Kerdoel 19:

De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats

19A: De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.

Het gaat hierbij om:

- aanbieden van kennis en vaardigheden ten aanzien van basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de diverse samenleving, gericht op respectvolle omgang;
- stimuleren van sociale vaardigheden en kritische denkvaardigheden;
- stimuleren van respectvolle communicatie, offline en online;
- aanbieden van activiteiten die sociale cohesie en actief burgerschap stimuleren.

Op de kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' beschrijft een school haar pedagogische kwaliteit en borgt in het handelen van professionals.

In de sociaal-culturele praktijken binnen de thema's gaan kinderen en professionals samen verkennen, plan maken, doen en vertragen.

Zie hierbij de kaarten:

- Ik speel en onderzoek (digitaal vaardig)
- Ik lees en luister
- Ik spreek en schrijf
- Met het themaplanningsformat (SOLE-document) thema voorbereiden
- Document beredeneerd aanbod, waar de minimale doelen en de focusplanning wordt bijgehouden per onderstaande thema's:

Inhoudelijke doelen van de schoolbrede SLO-thema's:

- De Samenleving
- De ruimte om je heen
- Planten, dieren en de mens
- Verschijnselen uit natuurkunde en techniek

Waarbij **Tijd** en **Jezelf en de ander** in elk van de bovenstaande thema's worden aangeboden.

Samenleven in een democratische rechtsstaat

Kerndoel 20:

De leerling leert over samenleven in een democratische rechtsstaat.

20A: De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Het gaat hierbij om:

- beschrijven van de betekenis van basiswaarden van de democratische rechtsstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit;
- beschrijven hoe de Grondwet, kinder- en mensenrechten basiswaarden van de democratische rechtsstaat mogelijk maken;
- redeneren over hoe vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit met elkaar op gespannen voet kunnen staan;
- ervaringen opdoen met het voeren van dialogen, omgaan met conflicten en gelijkwaardige behandeling;
- herkennen en benoemen hoe basiswaarden van de democratische rechtsstaat een rol spelen in de samenleving en het eigen leven.

Op de kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' beschrijft basisschool de Woordhof haar pedagogische kwaliteit en borgt in het handelen van professionals.

In de sociaal-culturele praktijken binnen de thema's gaan kinderen en professionals samen verkennen, plan maken, doen en vertragen.

Zie hierbij de kaarten:

- Ik speel en onderzoek (digitaal vaardig)
- Ik lees en luister
- Ik spreek en schrijf
- Met het themaplanningsformat (SOLE-document) thema voorbereiden
- Document beredeneerd aanbod, waar de minimale doelen en de focusplanning wordt bijgehouden per onderstaande thema's:

Inhoudelijke doelen van de schoolbrede SLO-thema's:

- De Samenleving
- De ruimte om je heen
- Planten, dieren en de mens
- Verschijnselen uit natuurkunde en techniek
- Waarbij **Tijd** en **Jezelf en de ander** in elk van de bovenstaande thema's worden aangeboden.

20B: De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.

Het gaat hierbij om:

- beschrijven van aspecten van diversiteit: godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid;
- verkennen van de eigen identiteit ten aanzien van aspecten van diversiteit;
- verkennen en benoemen van stereotypering, discriminatie en uitsluiting;
- benoemen van het belang dat mensen elkaar gelijkwaardig behandelen;
- ervaringen opdoen met het omgaan met verschillende perspectieven en ervaringen van anderen, overeenkomsten en verschillen, oordeel uitstellen, omgaan met mogelijkheden en gedrag van anderen.

Op de kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' beschrijft basisschool de Woordhof haar pedagogische kwaliteit en borgt in het handelen van professionals.

In de sociaal-culturele praktijken binnen de thema's gaan kinderen en professionals samen verkennen, plan maken, doen en vertragen.

Zie hierbij de kaarten:

- Ik speel en onderzoek (digitaal vaardig)
- Ik lees en luister
- Ik spreek en schrijf
- Met het themaplanningsformat (SOLE-document) thema voorbereiden
- Document beredeneerd aanbod, waar de minimale doelen en de focusplanning wordt bijgehouden per onderstaande thema's:

Inhoudelijke doelen van de schoolbrede SLO-thema's:

- De Samenleving
- De ruimte om je heen
- Planten, dieren en de mens
- Verschijnselen uit natuurkunde en techniek

Waarbij **Tijd** en **Jezelf en de ander** in elk van de bovenstaande thema's worden aangeboden.

Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid

Kerdoel 21:

De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid.

21A: De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.

Het gaat hierbij om:

- beschrijven hoe je door middel van inspraak, verkiezingen en vertegenwoordiging invloed kunt uitoefenen;
- ervaringen opdoen met inspraak en besluitvorming;
- ervaringen opdoen met het uitdrukken van eigen standpunten, luisteren naar argumenten van anderen, compromissen sluiten en omgaan met de uitkomsten van besluitvormingsprocessen;
- benoemen welke bijdrage de leerling zelf levert aan democratisch handelen.

Op de kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' beschrijft basisschool de Woordhof haar pedagogische kwaliteit en borgt in het handelen van professionals.

In de sociaal-culturele praktijken binnen de thema's gaan kinderen en professionals samen verkennen, plan maken, doen en vertragen.

Zie hierbij de kaarten:

- Ik speel en onderzoek (digitaal vaardig)
- Ik lees en luister
- Ik spreek en schrijf
- Met het themaplanningsformat (SOLE-document) thema voorbereiden

Inhoudelijke doelen van de schoolbrede SLO-thema's:

- De Samenleving
- De ruimte om je heen
- Planten, dieren en de mens
- Verschijnselen uit natuurkunde en techniek

Waarbij **Tijd** en **Jezelf en de ander** in elk van de bovenstaande thema's worden aangeboden.

21B: De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.

Het gaat hierbij om:

- benoemen van taken, rollen, rechten en plichten van jezelf en anderen in de samenleving;
- onderzoeken van maatschappelijke initiatieven, bewegingen en organisaties en de middelen die zij aanwenden om bij te dragen aan de samenleving of veranderingen in de samenleving teweeg te brengen;
- verkennen van actuele, maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken;
- ervaringen opdoen met verantwoordelijkheid nemen voor en bijdragen aan het welzijn van anderen;
- verkennen van mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

Op de kwaliteitskaart 'Zo doen we dat! Stevige basis' beschrijft basisschool de Woordhof haar pedagogische kwaliteit en borgt in het handelen van professionals.

In de sociaal-culturele praktijken binnen de thema's gaan kinderen en professionals samen verkennen, plan maken, doen en vertragen.

Zie hierbij de kaarten:

- Ik speel en onderzoek (digitaal vaardig)
- Ik lees en luister
- Ik spreek en schrijf
- Met het themaplanningsformat (SOLE-document) thema voorbereiden
- Document beredeneerd aanbod, waar de minimale doelen en de focusplanning wordt bijgehouden per onderstaande thema's:

Inhoudelijke doelen van de schoolbrede SLO-thema's:

- De Samenleving
- De ruimte om je heen
- Planten, dieren en de mens
- Verschijnselen uit natuurkunde en techniek
- Waarbij **Tijd** en **Jezelf en de ander** in elk van de bovenstaande thema's worden aangeboden.